

Arkitektur och kulturvärden i bygglovsprocesser

Hur tillämpa PBL i praktiken – efter ändringarna 2025?

Så gör du korrekta prövningar av bygglov och fattar beslut med stöd i PBL – för hållbara och omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer

1 december 2026

På denna kurs deltar du digitalt på distans

UR KURSENS INNEHÅLL:

- Genomgång av relevanta bestämmelser i plan- och bygglagen som skyddar kulturvärden
- Praktisk hantering av kulturvärden i bygglovsprocessen
- Förhållningssätt till samtida arkitektur och kulturmiljö
- Att komplettera befintliga miljöer med ny bebyggelse
- Bedömning av särskilt värdefull bebyggelse
- Hur öka förståelsen för värdet av god arkitektur och väl gestaltad miljö hos politiker, allmänhet och andra kommunala förvaltningar?
  – Lär och inspireras av framgångsrikt arbete i Karlshamns kommun

KURSLEDARE:

Annika Andersson
Bebyggelseantikvarie
Attikan AB

Emina Kovacic
Stadsarkitekt och stadsbyggnadschef, ***Karlshamns kommun***
och ordförande i ***Sveriges arkitekter***

Studia

www.studia.se

Arkitektur och kulturvärden i bygglovsprocesser

Hur tillämpa PBL i praktiken – efter ändringarna 2025?

Så gör du korrekta prövningar av bygglov och fattar beslut med stöd i PBL – för hållbara och omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer

1 december 2026

På denna kurs deltar du digitalt på distans

Under denna kurs får du kunskap om hur tillämpar PBL i praktiken när det gäller arkitektur och kulturvärden i bygglovsprocesser – efter lagändringarna 2025.

Enligt riksdagens mål för arkitektur-, form- och design ska arkitektur, form och design bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. För att nå detta mål är det viktigt att planering och byggande sker med fokus på att skapa långsiktigt goda livsmiljöer för både dagens generationer och kommande.

Kommunens beslut i bygglovsärenden gör starka avtryck i hur den bebyggda miljön formas. För dig som arbetar med handläggning av bygglov kan det vara utmanande att göra korrekta prövningar av bygglov och fatta beslut med lagstöd, som säkerställer hållbara och omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer.

Denna kurs ger dig ökad säkerhet i hur du ska gå till väga för att avgöra om en ansökan om bygglov ska beviljas eller avslås och när vidare utredningar krävs. Under kursen får du en tydlig genomgång av plan- och bygglagens bestämmelser som skyddar kulturvärden, med hänvisning till relevanta rättsfall där man tolkat och tillämpat varsamhetsbestämmelser och begreppet förvanskning.

Dessutom får du tips och inspiration om hur du kan arbeta för att öka förståelsen för värdet av god arkitektur och väl gestaltad miljö hos politiker, allmänhet och andra kommunala förvaltningar.

Ur kursinnehållet:

- Genomgång av relevanta bestämmelser i plan- och bygglagen som skyddar kulturvärden
- Praktisk hantering av kulturvärden i bygglovsprocessen
- Förhållningssätt till samtida arkitektur och kulturmiljö
- Att komplettera befintliga miljöer med ny bebyggelse
- Bedömning av särskilt värdefull bebyggelse
- Hur öka förståelsen för värdet av god arkitektur och väl gestaltad miljö hos politiker, allmänhet och andra kommunala förvaltningar? – Lär och inspireras av framgångsrikt arbete i Karlshamns kommun

Varmt välkommen!
Lisen Comérus
Kursansvarig, ***Studia***

Kursledare:

Annika Andersson
Bebyggelseantikvarie, ***Attikan AB***

Annika är bebyggelseantikvarie med lång erfarenhet i frågor gällande kulturvärden i stadsplanerings- och bygglovsprocesser. Hon har arbetat som bygglovshandläggare, planhandläggare och expertstöd i rättsprocesser. Sedan 2022 driver Annika konsultföretaget Attikan AB, med hantering av kulturvärden i bygglovsprocessen som specialitet. Annika har även arbetat som planchef i Norrtälje kommun. Med erfarenhet från hela stadsbyggnadsprocessen, från planbesked till slutbesked, är hon mycket väl insatt i frågor rörande myndighetsutövning och komplexa stadsbyggnadsfrågor.

Emina Kovacic
Stadsarkitekt och stadsbyggnadschef, ***Karlshamns kommun*** *och ordförande i* ***Sveriges arkitekter***

Som stadsbyggnadschef ansvarar Emina för översiktsplanering, detaljplanering, bygglov och mätning. Genom sin mångåriga roll som stadsarkitekt och olika samarbeten med Blekinge Tekniska Högskolas institution för fysisk planering har hon tillskansat sig bred erfarenhet i ämnet. Eminas stora intresse för stadsbyggnad, arkitektur och kulturmiljö är något som lett till rollen som ledamot i Riksantikvarieämbetets insynsråd och hon är sedan 2021 även ordförande i bransch- och fackorganisationen Sveriges arkitekter.

Målgrupp

Kursen riktar sig till dig som arbetar med handläggning av bygglov, är bygglovschef eller har en annan roll och är intresserad av frågor som rör arkitektur och kulturvärden i bygglovsprocesser.

Studia

www.studia.se

Kursprogram • Tisdagen 1 december 2026

Från 08.00 **Digital registrering**

09.00 **Inledning av kursen och genomgång av praktiska detaljer**

09.10 **Genomgång av relevanta bestämmelser i plan- och bygglagen som skyddar kulturvärden**

- Så skyddar PBL kulturvärden – relevanta bestämmelser i bygglovsprövningen
- Hur hantera kulturvärden inom respektive utom planlagt område vid prövning av bygglov?
- För att kunna skydda ett områdes eller en byggnads kulturhistoriska värden kan kommunen i detaljplan eller områdesbestämmelser besluta om en utökad bygglovsplikt – när kan detta vara aktuellt?
- Vad innebär förvanskning ur ett juridiskt perspektiv?
- När är en åtgärd ovarsam ur ett juridiskt perspektiv?

Praktisk hantering av kulturvärden i bygglovsprocessen

- Hur avgöra om byggnadens värde är så stort att dess bevarande kan sägas utgöra ett verkligt allmänt intresse?
- Hur avgöra vad som är av värde att bevara när det saknas tydliga bedömningsunderlag? Till exempel utanför detaljplan och områdesbestämmelser och där det saknas kulturmiljöprogram som stöd för bedömning
- Hur motivera beslut när en åtgärd bedömts vara ovarsam eller förvanskande?
- Så kan kulturhistoriskt värdefulla äldre och moderna byggnader skyddas mot förvanskning med stöd i PBL
- Hur avgör du när expertis behöver anlitas för att bedöma byggnaders värde?

Hur förhålla sig till sakkunnigas utlåtande och göra rätt avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen?

- Hur påverkar platsens förutsättningar vilka krav som ställs på en byggnads egenvärde i avseendet form-, färg- och materialverkan?
- Hur föra en tydlig och pedagogisk dialog med sökande kring frågor rörande kulturvärden samt form-, färg- och materialverkan?
- Vikten av att analysera och inte tycka – hur går du till väga för att avgöra om en byggnad uppfyller kravet anpassning till stadsbilden och kulturvärdena på platsen?
- Vilken betydelse har ställningstaganden i detaljplaner och områdesbestämmelser för prövning mot kravet varsamhet och förbud mot förvanskning?
- Vilka underlag behövs för att hantera kulturvärden i bygglovsskedet respektive anmälanskedet?
- Hur kan man hantera kulturvärden utanför planlagt område?

Bedömning av särskilt värdefull bebyggelse

- Metodstöd för bedömning av om bebyggelse är särskilt värdefull
- Bedömning av särskilt värdefull byggnad med byggreglerna som stöd
- Särskilt värdefull bebyggelse inom riksintresse för kulturmiljövården

Förhållningssätt till samtida arkitektur och kulturmiljö

- Hur kan ny bebyggelse integreras och anpassas i befintlig bebyggelse med kulturvärde?
- Hur gör man en samlad bedömning av om en ny byggnad är anpassad till platsen?
- Hur säkerställa att även modernare bebyggelse med kulturvärden får rätt skydd?
- Vilka goda exempel finns att lära av?

Att komplettera befintliga miljöer med ny bebyggelse

- Hur hantera behovet av nya bostäder samtidigt som kulturvärden behöver skyddas och bevaras?
- Vilka krav kan egentligen ställas på gestaltningen av nya eller förändrade byggnadsverk?
- Hur säkerställa att ny bebyggelse anpassas till befintlig miljö – både befintliga byggnader och naturmiljö?
- Ta del av goda exempel

Annika Andersson, Bebyggelseantikvarie, ***Attikan AB***

Vi bryter för lunch 12.00–13.00 och eftermiddagsfika 14.10-14.30

15.10 **Paus**

15.20 **Hur öka förståelsen för värdet av god arkitektur och väl gestaltad miljö hos politiker, allmänhet och andra kommunala förvaltningar?**
Lär och inspireras av framgångsrikt arbete i Karlshamns kommun

- Hur öka kompentensen och förståelsen för värdet av god arkitektur och kulturmiljövärden hos politiker och allmänhet?
- Hur arbeta strategiskt för att höja ambitionsnivån kring arkitektur och omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer? Vilka dokument underlättar kommunens arbete?
- Inspireras av goda exempel där frågor kring god arkitektur och värdet av att bevara kulturmiljöer har lyfts och prioriterats i kommunen
- Hur förhandla i frågor kring kulturvärden och god arkitektur under framställande av detaljplaner? Konkreta exempel där beställarens ambition höjts efter lyckad dialog
- Hur informera sökande på ett tydligt och pedagogiskt sätt om hur PBL reglerar frågor kring god form-, färg-, och materialverkan, varsamhet, förvanskning och god helhetsverkan? Vilka aktörer underlättar arbetet?
- Så kan du arbeta för att få sökande att se värdet av god arkitektur

Emina Kovacic, Stadsarkitekt och stadsbyggnadschef, ***Karlshamns kommun*** *och ordförande i* ***Sveriges arkitekter***

16.30 **Kursen avslutas**

Arkitektur och kulturvärden i bygglovsprocesser

Hur tillämpa PBL i praktiken – efter ändringarna 2025?

Så gör du korrekta prövningar av bygglov och fattar beslut med stöd i PBL – för hållbara och omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer

DATUM
1 december 2026

PLATS
Digitalt på distans via Zoom.

PRIS
Digitalt deltagande: 7 590 kronor, exklusive moms. Priset gäller deltagande för en person. I priset ingår kursdokumentation i digitalt format.

Sändningen kommer inte att spelas in och får inte heller spelas in av deltagarna.

För våra avbokningsregler, allmänna villkor och integritetspolicy se www.studia.se.

BOKA DIN PLATS

www.studia.se

08-650 09 29

bokning@studia.se

Studia AB
Box 550
101 30 Stockholm

Studia AB
Box 550
101 30 Stockholm

Telefon: 08-650 09 29
E-post: info@studia.se
Hemsida: www.studia.se

Studia

www.studia.se

1043.010